

I Færøgruppens fortrolige notat af 1. oktober i 1992 får man fornemmelsen af en brugsanvisning til løsning af Færøernes krise. Dette notat virker som drejebogen til det drama, som blev sat i gang efter notatets affattelse. I det notat, hvis jeg må få lov at citere nogle steder fra det, siger Færøgruppen, at »... vi formoder, at det næppe uden egentlig økonomisk krise vil være muligt at ændre den færøske opinions vurdering af situationen.«

Det virker næsten, som om disse eksperter anbefaler, at man sætter en krise i gang for at chokere færingerne til at vågne op til virkeligheden.

Videre mener Færøgruppen, at »... resultaterne af en statslig hjælpeaktion opnås med anvendelse af de færrest mulige økonomiske ressourcer,« men at »... den danske stat bør ikke indtræde i en hjælpeaktion, medmindre Færøerne anmoder herom.«

Noget af det, der er mest interessant i dette her fortrolige notat, er, at gruppen mener, at en statslig hjælpeaktion til den færøske finansielle sektor kan kombineres med betingelser til den færøske økonomi for at undgå, at omfanget af en hjælpeaktion vil være uoverskueligt og vil kunne udvikle sig til en blankocheck til Færøerne, og at de positive virkninger af en hjælpeaktion i form af en mere realistisk holdning til de økonomiske muligheder derved formentlig udebliver.

Spørgsmålet er nemlig, om vi ikke er præcis i den situation, som Færøgruppen prøvede på at advare imod og at undgå, nemlig at den hjælp, som den danske stat meget velvilligt sendte til Færøerne, er ved at ende som en blankocheck, og deri ligger min hovedadvarsel til regeringen her i aften.

Uden dengang at kende statens drejebog blev de færøske aktører sat ind på scenen i det drama, der egentlig har udspillet sig siden og stadig væk gør det. Med stor forundring oplevede vi, hvordan Finansieringsfonden af 1992 med den pensionerede danske bankdirektør Richard Mikkelsen i spidsen, monopolselskabet Føroyar Fiskavirking med den pensionerede danske bankdirektør Ove Munch forrest, Strukturfonden om kvotering af fiskefangster med danske eksperter, Den Danske Banks 4-5 retrætedirektører, danske love og forordninger på en række områder – alle disse ting blev væltet ned over hovedet på de intetanende og meget forbavsedede færinger.

Denne påførte løsningsmodel havde som formål at få 1980'erne til at ende med en forskrækkelse, som Færøgruppen sagde. Men resultatet er desværre blevet, at 1990'erne er blevet en forskrækkelse uden ende, for selv om Finanstilsynet mere eller mindre tilfældigt er holdt op med at kræve flere hensættelser, efter at bankerne er falleret og monopoliseret og nu sidder som en bremseklo på færøsk økonomi, efter at fiskeriet har været lammet i to år af kvoter, efter at Finansieringsfonden har kvalt al selvstændig økonomisk virksomhed, og efter at alle de danske lånebetingelser ellers er opfyldt, så befinder den færøske økonomi sig stadig væk i frit fald. Det er en kendsgerning. Kan vi så handle ud fra den kendsgerning? Det må være vores spørgsmål. Hvornår indser regeringen og vort socialistiske landsstyre, at det er på grund af Finansieringsfonden, Strukturfonden, kvotesystemet, monopolbanken, fiskemonopolet, danske lånebetingelser, på grund af disse her ting, at det stadig går ad pokker til med Færøerne?

Den medicin, som blev ordineret ifølge det hemmelige notat af 1. oktober 1992, har været værre end sygdommen dengang. Og den operation, som er pågået siden 6. oktober 1992, det vil sige nu i næsten tre år, er lykkedes efter den danske manual, men den færøske patient ligger for døden.

Det nytter ikke at svare med, at vi har fået en iværksætterfond, som med basuner og trompetter blev bekendtgjort i aftalen den 17. november i fjor. For sammenlignet med Føroya Bankis hensættelser på ca. 1.600 mio. kr. i død kapital, ja, så er den her fond som en dråbe i havet. Fondens råder nemlig kun over 200 mio. kr., som Landskassen har lånt fra staten, og denne fond skal vel primært bruges til at redde Føroyar Fiskavirking, Faroe Seafood og derigennem lagmandens rejefabrik ud af dens nuværende vanskeligheder.

Fondens midler svarer til det beløb, som det forrige landsstyre med republikaneren Finnboji Isakson som skatteminister konfiskerer ekstra årligt fra den færøske økonomi. Så de penge ville sætte mere erhverv i gang, hvis skatteborgerne fik lov til at anbringe dette her beløb efter deres eget bedste skøn.

Denne afslutningsdebat føres omkring statsministeren, men jeg vil gerne henlede opmærksomheden på noget, som jeg spurgte justitsministeren om i morges, nemlig om disse rygter, som verserer. Folk spørger: Hvorfor er regeringen, efter at aftalen omkring bankundersøgelsen